

Lindex
Box 233
40123 Göteborg

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

Diarenr: Fi2020/01583/S2

Remissvar ”Betänkande av Utredningen om skatt på skadliga kemikalier och skor, SOU 2020:20”

Företaget Lindex har beretts möjlighet att kommentera det rubricerade förslaget på kemikalieskatt. Vi stödjer den övergripande målsättningen med utredningen att minska förekomsten av, och risken för, exponering samt spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen från kläder och skor på ett kostnadseffektivt sätt. Dock anser vi inte att detta är rätt sätt att göra det på och ställer oss därför kritiska till införandet och vill ge våra huvudsakliga skäl till detta nedan.

Bakgrund

Lindex är en av Europas ledande modekedjor med ca 460 butiker på 18 marknader globalt varav 200 butiker i Sverige. Lindex har även en omfattande e-handel som utgör ca 12% av omsättningen. Lindex grundades 1954 i Alingsås och erbjuder sortiment för dam och barn och är marknadsledande inom underkläder. Lindex vision är att vara ett ”global, branded and sustainable fashion company” med syfte att ”Empower and Inspire Women Everywhere”.

Lindex har ca 5000 anställda varav ca 2000 personer i Sverige.

Huvudkontoret och lagret ligger i Göteborg med totalt ca 535 medarbetare

Påverkan av COVID – 19: Lindex har som många andra i branschen befunnit sig i en utmanande situation under våren 2020. Under en period var de flesta butiker på våra 18 marknader stängda eller arbetade under justerade öppettider. Onlineförsäljningen ökade under perioden men ersatte inte den tappade försäljningen i butik. Lindex har klarat sig ekonomiskt ur perioden mycket tack vare snabba åtgärder med att sälja via e-handel, kostnadsmedvetenhet samt med hjälp av det permitteringsstöd som utgick. Lindex är nu sakta på väg tillbaka, våra kunder har hittat tillbaks till oss tack vare vårt fina kunderbjudande som står för mode, kvalitet och hållbarhet. Dock är vår prognos från pre-Covid justerad till en mindre optimistisk sådan. För att stärka Lindex framåt är vi nu mitt inne i en process för att fortsätta spara kostnader med personalneddragningar och omorganisation som följd.

Många av de förändringar som vi i modebranschen har sett komma i form av förändrade kundbeteenden och behov har accelererats av Covid-19. Modebranschen står inför en omfattande omställning där digitalisering, innovation och hållbarhet står i centrum. Vi behöver nu all kapacitet, resurser och kapital för att driva igenom den

transformation som krävs för en stark och hållbar modeindustri där hållbarhetsarbetet bla består i att reducera klimatgaser med 50% senast 2030, ställa om mot cirkularitet samtidigt som vi säkrar mänskliga rättigheter och stärker kvinnor genom hela värdekedjan.

Lindex hållbarhetsarbete i stort: Hållbarhet, där kemikaliehantering innehar en väsentlig del, är av yttersta vikt för Lindex. Lindex arbetar utefter ett ramverk som tecknar Lindex hållbarhetsstrategi på ett holistiskt plan och innefattar målsättningar kring vatten, cirkularitet, klimat och mänskliga rättigheter. De globala hållbarhetsmålen är vår ledstjärna och vi har identifierat ett antal mål där Lindex har en stor påverkan nämligen mål 6, 8, 12, 13, 17 där mål nr 6 Rent Vatten inkluderar Lindex Kemikaliestrategi.

Lindex arbete med Kemikalier: Inom området vatten har Lindex satt ambitiösa mål kring kemikaliehantering, kemikalieinnehåll samt transparens där vi arbetar metodiskt och framåtutlat. Vi har ingått ett partnerskap i ett Public Private Partnership med tre stora Europeiska modekedjor samt globala hållbarhetskonsulter. Dessa har utvecklat ett digitalt verktyg för att få full insyn i leverantörskedjans kemikalieinventarier samt bygga ledningssystem för att driva förändring och substitution av oönskade kemikalier i tillverkningen. Projektet omfattar 600 fabriker i Asien och finansieras, förutom av modeföretagen själva, av GIZ (Tyska motsvarigheten till SIDA) Genom att arbeta med kemikaliehantering i leverantörsledet kan vi jobba preventivt och se till att oönskade kemikalier inte tillförs, enligt vår Manufacturing Restricted Substance List, och kan därmed påverka vilka kemikalier som sedan återfinns i produkten. Detta gör att vi kan förhindra föroreningar i vattendrag och säkra hälsa och miljö för människor och samhällen i de länder där vi har produktion.

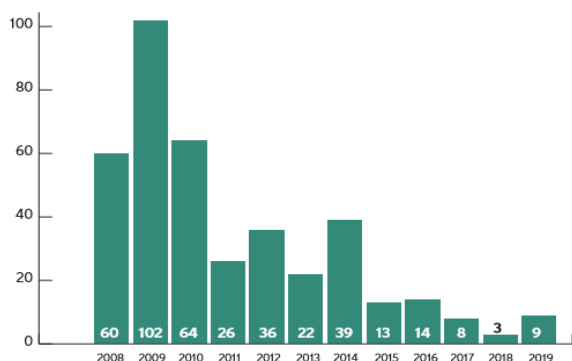
Lindex Restricted Substance List följer eller går ett steg längre än REACH-förordningens begränsningar och vi har i ca. 15 år arbetat tillsammans med branschen för att gemensamt fasa ut kemikalier med särskilt farliga och allergiframkallande egenskaper. Vi har i det arbetet redan förbjudit och/eller fasat ut flera av de ämnen eller ämnesgrupper som är listade i bilaga 1-5. Funktionsgivande kemikalier som är medvetet tillsatta såsom PFAS, flamskyddsmedel och biocider används inte i Lindex produkter. Allergiframkallande färgämnen, formaldehyd, och ftalater, bland andra, är heller inte tillåtna i Lindex produkter. Vattenavvisande impregnering av ytterplagg görs med behandling som tillverkas helt utan fluorerade ämnen.

Produktsäkerhet är av yttersta vikt för Lindex. Att skydda våra kunder och säkra kemikalieinnehållet i våra produkter är ett av de hållbarhetsrelaterade områden som vi har arbetat längst med – arbetet påbörjades på 90-talet.

Lindex RSL (Restricted Substance list) är ett av våra äldsta och mest genomarbetade styrdokument och vi har jobbat systematiskt med implementering i leverantörskedjan under mer än tjugo år. Vi har utfört stickprovsmässiga, och på senare år regelbundna, kemikalietester på våra produkter och sett en stadigt minskad förekomst av oönskade och otillåtna kemikalier Nedan tabell visar hur många tester Lindex utförde under 2019 och hur stor andel som inte mötte våra strikta krav.

Chemical fails

- Chemical Tests Performed: 658
- Number of Fails: 9
- Percentage of Fails: 0,6 per cent

Utredningen antar att ca 85% av alla kläder och skor inte innehåller några av de ämnesgrupper som man avser beskatta. Våra testresultat bekräftar detta antagande eller pekar på en ännu lägre risk att kläderna innehåller några av de ämnen och ämnesgrupper som listas i bilagorna 1-5. Varor som påträffas med innehåll av otillåtna kemikalier tillåts inte att levereras och finns inte till försäljning i butik.

En stor del i Lindex hållbarhetsarbete är att arbeta nära ett fåtal och långsiktiga leverantörer. Ca 40 % av Lindex volymer tillverkas av vertikala fabriker där de mest kemikalieintensiva processerna sker under samma tak som där man syr plaggen. Att arbeta långsiktigt med samma leverantörer gör att vi tillsammans med dem kan driva positiv förändring och vi har kontroll över hur kemikalier hanteras i produktion. Vi arbetar nära dessa leverantörer i samarbete med stora globala kemikalieleverantörer för att redan på processtadiet kontrollera vilka kemikalier som sätts in och används. Syftet är att eliminera och byta ut oönskade kemikalier och i förlängningen säkra att den färdiga produkten inte innehåller de oönskade kemikalierna. Detta sätt att förhålla sig till kemikalier och kemikaliehantering är ett proaktivt och förebyggande förhållningssätt, som tar ett helhetsperspektiv på kemikaliearbetet med både miljön och människan i fokus, konsumenten så väl som de som arbetar i produktionen, till skillnad från det mer reaktiva sättet att kontrollera den färdiga produkten i efterhand. Förebyggande arbete utesluter förstås inte att kemikaliekontroller görs på den färdiga produkten.

Ungefär 40% av Lindex totala sortiment är certifierat antingen enligt GOTS (Global Organic Textile Standard) eller GRS (Global Recycling Standard). Båda standarderna förbjuder kemikalier som kan vara allergiframkallande eller innebära andra hälsorisker för användare så väl som för den som hanterar dem i leverantörskedjan. Certifieringen innebär att produktionen granskas av en 3:e part. Vid infärgning och tvättning av Lindex denim används enbart färgämnen och kemikalier som är granskade och kontrollerade av bluesign®. Syftet med att kontrollera insatskemikalierna är alltså att även ha kontroll på utflöden och kemikalieinnehåll i den färdiga produkten.

Det finns ett stort ekonomiskt incitament för leverantören att jobba förebyggande med bättre och säkrare kemikalier och processmetoder eftersom de oftast är mer resurseffektiva och kräver mindre vatten och därmed mindre energi.

Trots detta utförliga och systematiska arbete med Lindex RSL, kemikalietester och framåtlutade utfasning av ej ännu reglerade kemikalier, samt ett omfattande arbete med att förhindra tillsättning av farliga kemikalier och substitution uppströms skulle vi enligt liggande förslag beskattas med 40 kr per sålt kilo varor.

Detta är ett tydligt exempel på att den föreslagna skatten varken driver substitution eller förbättrat arbetssätt. Ett företag som Lindex som bedriver ett framåtlutat hållbarhetsarbete med kemikalier både uppströms och nedströms premieras inte över huvud taget i den föreslagna beskattningsmetoden. Den föreslagna skatten skulle således tvinga oss att betala miljoner i skatt och testkostnader samt administrera en bevisbörd för ett arbete som redan har bedrivits under ca 30 år. Detta istället för att frigöra de resurser och kapacitet som krävs för att fortsätta bedriva ett framåtlutat kemikaliearbete vilket driver substitution samt bygger ledningssystem, främjar bättre och säkrare kemi och transparens för en mer hållbar textilindustri globalt.

Den föreslagna skattens påverkan på Lindex:

Enligt våra beräkningar skulle vi enligt förslaget betala 170 miljoner + moms i skatt under ett år. Detta skulle påverka Lindex kassaflöde på ett mycket negativt sätt och förhindra nödvändiga investeringar och utveckling. Det kan också leda till minskade arbetstillfällen.

Med grunderna i ovan beskrivning av Lindex genuina hållbarhetsarbete är vi trygga med att vi kommer att få tillbaka 95% av den skatt vi har betalat så den totala årliga slutnotan för Lindex kommer att landa på ca 8.5 miljoner + moms per år.

Eftersom vi redan gör allt vi kan för att driva positiv förändring inom kemikalieleden av vårt hållbarhetsarbete – innehåll, hantering, substitution etc, kommer denna beskattning endast driva kostnader och resurser hos Lindex. Således finns det absolut ingen miljönytta i liggande förslag.

Då omständigheterna kring hur bevisbördan ska gå till är oklara är det i dagsläget mycket svårt att beräkna kostnad och arbetsbelastning för densamma. Dock vet vi att administrationen för kemikalietester, skatt, redovisning och bevisbörd kommer att bli omfattande och kommer att påverka Lindex arbetsbelastning drastiskt. Den kommer också att ta kapacitet och resurser från den utveckling och innovation som just nu är så avgörande för en stark och hållbar modebransch.

Lindex är mycket kritiska till framförda förslag på beskattning av kläder och skor med grund i ovan text nämligen;

- Förslaget driver ingen positiv förändring i form av substitution
- Beskattningen sker på ämnen som våra plagg inte innehåller och saknar således all form av miljönytta
- Förslaget främjar inte forskning och innovation på det sätt som tex ett förbud skulle göra.
- Förslaget tar resurser och kapital från modebranschens utveckling och transformation som är helt nödvändig.

Dessutom vill vi understryka att vi ställer oss kritiska till en nationell särslagstiftning gentemot en bransch som i grund och botten är global, både när det gäller tillverkning och försäljning. Vi skulle hellre se ett förbud mot dessa farliga kemikalier på minst EU-nivå för att verkligen få till stånd en förändring i större skala samt få en acceleration inom forskning och utveckling för substitution.

I övrigt ansluter vi oss till branschorganisationernas remissvar från TEKÖ, Textilimportörerna, Svensk Handel samt det gemensamma yttrandet från den svenska kläd- och skobranschen.

Göteborg 200925

Susanne Ehnåge

VD